

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai platindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumără și la poște și la librării.

În București

primesc abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Umbrele alegerilor.

Sunt departe încă alegerile la dietă. Umbrele lor însă se văd. Mai cu seamă se văd în casa deputaților din Buda-pestă. Toată elocvența ce se desfășură dela începutul sesiunii începe să facă impresiunea, că are altă menire și nu menirea de a capacita și a convinge pe cei din casă. Oratorii pare-că vorbesc publicului celui mare din țeară și printr'insul alegătorilor. Fiecare orator recomandă partidul său, ca cel mai național și mai patriotic și totodată ca cel mai corăspunzător aspirațiilor naționale ale Maghiarilor; căci numai de ei este vorba în parlamentul unguresc.

Este interesant acest metod de cortegire; față însă cu alte metoduri nouă ni-se pare acesta cel mai onest și cel mai ieftin.

De aceea nu ne oprim să facem studii academice despre natura lui. Tot așa de puțin îl vom supune vre-unei critice. Luăm act despre dînsul și despre modul cum se aplică.

Prin aceasta nu facem alta, decât constatăm, că partidele maghiare din bună vreme s'au apucat de lucru, ca să asigure pe un period nou de cinci ani înainte interesele lor politice.

Nici aceasta nu le-am lua-o în procedere, care se seamene cu procedura unor bărbai de stat. Ne supără însă când observăm aceleași vederi termurite politice, aceeași micime de suflet și aceeași copilărească atîrnare cu amîndouă mâinile de grandomania națională, de beția cu stat național maghiar. Ca-și-cînd un stat nu ar pute să existe, dacă n'ar fi național și dacă, veți Doamne, n'ar fi național-maghiar.

Este de mirat cum între atîți oameni cu carte, de care relativ Maghiarii au un număr suficient, — după trecutul lor ar trebui să aibă și mai mulți, — nu se găsesc oameni, care să se ridice peste aspirațiile copilăresci de a imita pe Roma antică și pe Anglia modernă, și să judece lucrurile după-cum s'au desvoltat în Ungaria de o mie de ani aproape.

Maghiarii, fără de nici un fel de cultură, la venirea lor în Europa și la așezarea lor printre fragmente de popoare aflate în Panonia, au fost timp foarte îndelungat o pedecă a progresului în cultură. Vecinătatea lor și mai tîrziu a Turcilor a avut o influență retardivă asupra culturii și pentru popoarele vecine, care au avut un fel de cultură în timpul când au imigrat Maghiarii.

Nu ca imputare dîcem noi aceasta, ci ca constatare a unor împreju-

rări, al căror rezultat n'a putut fi o cultură superioară maghiară, prin care naționalitatea aceasta să poseadă magnetul atrăgător, prin care vrînd-nevrînd, naționalitățile nemaghiare să fie atrase și contopite în naționalitatea maghiară. Oamenii Maghiarilor, dacă ar fi oameni chibzuți, ar trebui ei înșiși ca de foc a se feri de a atinge coarda statului național-maghiar. Ei ar trebui să facă tot posibilul, ca fiecare naționalitate să se afle în Ungaria ca acasă și toate împreună să grijească cu aceeași scumpătate și căldură ca patria sub care se scutesc și nu fie jignită din nici o parte.

Ar trebui, dar' sunt prea sangvinici, prea idealisti și prea optimisti, și prin urmare prea orbiți de sangvinismul, de idealismul și de optimismul lor. Ei nu pot eugeta cu răceala sîngelui și liniștea sufletească, ca să se convingă, că tot ce doresc omul și poate, și că dacă vrea să pună în lucrare ceea-ce nu se poate, pune în joc existența lui și a celor ce sînt prin soarte strîns legați de dînsul.

Și fiindcă temperamentul lor nu-i lasă să ajungă la astfel de convingere folositoare, ei pururea se nîsuie după lucruri, care nu le pot ajunge. Chiar și acum după-ce au lucrat douăzeci și patru de ani la imposibilitatea naționalizării statului unguresc nu se lasă de nîsuința lor. Ba se duc așa departe, încât și parlamentul, care are alte scopuri și alte datorințe, încă este pus în serviciul nîsuinței lor, și fiindcă se deosebesc în păreri cum să-și realizeze deosebirea, îl întrebunțază și de mijloc de cortegire.

Ni-se impune întrebarea, că oare consult este, oportun este, patriotic și în favorul special al naționalității noastre este, ca în fața celor-ce se petrec în patrie, în contul nostru moral și material, Români să steie într-o absolută indiferență? Vin alegerile în anul viitor. Oare alegătorii nostri să nu aibă lipsă de vre-o orientare nouă în împrejurările după cum le vedem desfășurându-se în patrie în defavorul acestora și în defavorul și al Românilor?

Dacă suntem bine informați. și așa credem că sîntem bine informați, publicul român s'a cam săturat de a fi mulțumit cu nîscariva cuvinte la aparență frumoase și lipsite de rezultate pipăite, tot așa s'a săturat de a se mulțumi cu cuvinte întunecate, care îl lasă dumerit, pentru-că nu știe, dacă printr'insele are a fi îndreptat a rămîne indiferent de cauza sa, sau are a fi impus la vre-o acțiune necunoscută sau într'un curent, care nu-i poate aduce foloasele dorite de dînsul.

Resultă dar', că inteligența română, chemată de a fi conducătoarea publicului român, se nu deee dîndul rînd și se se eugete și dînsa la ceea-ce e de făcut în fața alegerilor viitoare în parlamentul unguresc. Mai cu seamă vedînd cum se lucră din partea maghiară din răspuneri, ca să rămînă stăpînă pe întreg terenul politic și cum în timpul din urmă se sîlesce a afla căi și mijloace de a pune și pe alegătorii români în serviciul nîsuințelor sale.

Noi nu sîntem de părere, ca Români să imitez pe oamenii politici ai Maghiarilor, care întrebunțază tot felul de cortegiri și apucături pentru a obține rezultate politice; dar' eugetăm de altă parte, că neinteresarea sau scăparea din vedere a momentelor pozitive de exploatare în favorul binelui comun sînt tot așa de păgubitoare ca și cortegirile și apucăturile neiertate.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 11 Octomvrie st. v.

Kossuth-istii și naționalitățile.

În urma declarațiunii ministrului de justiție Szilágyi, că el e contra politice de pactisare cu naționalitățile, „Agramer Tagblatt” publică un articol, în care scrie, că în viitoarele alegeri naționalitățile din Ungaria vor lucra împreună cu partida kossuth-istă, care în adevăr e liberală și se conduce după principii democratice și care dacă și-ar realiza programul, ar tracta mai blînd naționalitățile.

Rusia și Italia.

„Figaro” scrie, că prima și principala întrevvedere între regele Umberto și dl de Giers n'a avut loc în Monza, ci la Palanza, și anume la 12 Octomvrie, orele 1—3. Visita regelui la regina României a fost numai un pretext; dl de Giers a sosit în locuința reginei încă înainte de regele. Dacă în unele cercuri se crede, că dl de Giers ar fi intenționat să desfășure Italia de tripla alianță, sînt neasemănate mai multe motive a presupune, că la din contră: regele Umberto ar fi făcut încercări a desface Rusia de Franța, ceea-ce n'a succedat însă, precum se va vedea din atitudinea dlui de Giers la Paris.

Din Roma se depeșează următoarele:

Scirea sosită dela Paris, că guvernul ar fi hotărît suspendarea vămilor diferențiale contra Italiei, a făcut mare impresie. „Tribuna” numesce această hotărîre sancțiunea asigurărilor

de amicitie schimbate la Nizza. Bine-facerile politice ce vor resulta în viitor din aceasta, nu găsesc nimic în cale.

Egiptul.

„Daily News” pledează pentru retragerea grabnică a trupelor britice din Egipt. Cere însă în același timp, ca Englitera să-și asigure acolo tot ce a cucerit până acum, și să nu îngăduie ca Egiptul să fie ocupat de trupe franceze. Egiptul, dîce numita foaie, trebuie pus sub garanție internațională cu excluderea Turciei.

Congresul socialist.

Se depeșează din Erfurt cu data de 21 c. următoarele:

După alegerea discursului, Liebknecht a ținut un discurs mare și însemnat, pe care congresul l'a ascultat două ore cu cea mai mare atențiune.

Programa socialistă, susținută și desfășurată de Liebknecht s'a primit în unanimitate și fără discuție.

Congresul a hotărît ca pe anul viitor să se întrunească la Berlin, după-cum tot Berlinul a fost declarat reședință a comitetului.

După discursul de închidere al lui Singer, congresul s'a împrăsciat cîntînd Marseleza.

Nota Papei.

Din sorginte semioficioasă se serie din Roma, că în urma ultimelor evenimente petrecute la Roma, Papa a trimis o notă către puterile europene, în care scrie, că e cu neputință ca să treacăse alături de un Roma Vatican și Quirinalul.

De când pelerinajul este interzis, serie Papa, de atunci dînsul stă cu deservirșire isolat de lumea catolică.

La Vatican se vorbește, că câteva puteri au și răspuns notei Papei. Răspunsul e favorabil.

Nouă nu prea ne vine a crede.

Escadra mediterană engleză.

Față cu situațiunea în Orient, mișcările escadre engleze prezentă un deosebit interes. Divisia a II-a a acestei escadre sub comanda contra-adelui Lord Walter Kerz stă în ciuda guvernului turcesc de luni de zile în apele de acolo mai ales în porturile Asiei minore, nu departe de Dardanele.

Cu vre-o câteva săptămîni mai înainte, ea s'a depărtat până la Rhodos, s'a reîntors însă earăși la Smyrna. Sgomotul ce s'a făcut asupra acestor manevre lîngă Mitilineu și debarcarea pe

insula Sigri, e încă în memoria tuturor

Acum pleacă și prima divisiune a escadre, care până aci stă în partea apuseană a Mării-mediterane, dela Malta spre Orient. Comanda divisiunii, și totodată a întregii escadre a primit-o la Gibraltar vice-admiralul Tryon, care a excelat atât de mult la manevrele flotei din 1888—89. Divisiunea avea să sosească la 20 c. la Nauplia și apoi la Syra, unde se va împreuna cu divisiunea doua.

Astfel la sfîrșitul acestei luni va fi în Arhipelag o puternică armată englezească. Escadra numără 10 vase de război, un vas cuirasat, 2 încrușatori cuirasati, 9 altfel de încrușatori și vase mai mici, și un vas de deposit de torpile, care conține peste șese vase de torpile.

Dela congresul național-bisericesc.

Opera cea mai monumentală ce a lăsat în urmă-și răposatul marelui Metropolitul Șaguna, e de sigur constituția bisericească ortodoxă. Nimic nu arată măriștea sufletului său mîine în lege a luptat cu atîta devotament, cu atîta lăpădare de sine. Chiar statul cel mai liberal, societatea cea mai democratică s'ar pute fali cu asemenea constituție.

E vorba însă că urmașii marelui prelat să urmeze percepțele măiestrului să se țină cu toată tăria inimii lor, să lupte cu toată energia, ca dacă se simte atît de mult lipsa marelui arhieru în conducerea afacerilor bisericii ortodoxe cel puțin constituția făcută de el să fie aplicată, respectată.

Fără preget să lupte într'acolo, ca constituția bisericească să fie în adevăr paladiul credincioșilor ortodoci, garanția cea mai mare a progresului pe terenul bisericesc și școlar.

Ear' dacă constituirea congresului național-bisericesc este podoaba constituției bisericesci, lucrărilor săvîrșite în acest congres trebuie să li-se deee cea mai mare atențiune, serioșitate și devotament.

Fiind acest congres parlamentul nostru bisericesc, el trebuie să fie pătruns, atît de spiritul de organizațiune, cît și de spiritul care determină un serios control, și în același timp să fie straja, care dă alarma, cînd mâni sacralge se ating de instituțiunea care cu atîtea jertfe s'a întemeiat.

Sînt oare toți deputații congresului pătrunși de aceste percepțe?

Noi nu răspundem la astă întrebare, ci punem sub ochii cetitorilor, așa cum cetim în foaia oficioasă me-

FOIȚA „TRIBUNEI”

Valurile primăverii.

Roman

de

Ivan Turghenev.

XXIV.

(Urmare.)

Dîcînd aceste, Gemma își lăsă capul și mai mult în jos, ear' mîna dreaptă, între degete cu două vișine, și-o uită în aer, între farfurie și coșuleț.

— Îmi permiți să șed lîngă d-ta, în trebă Sanin.

— De ce nu.

Și dîcînd aceasta, ea se sculă, se dete la o parte, se făcă loc și lui Sanin, care se și așeză lîngă ea. „Cum se încep?” se gîndia el. Noroc că Gemma îl scoase ea înșai din încurcături.

— D-ta ai avut aji duel, dîse întorcîndu-și cu vicioinile fața spre el... A, ce încîntătoare, ce smerită față avea, și cîtă grațitudine strălucia în ochii ei! — Si totuși ești atît de liniștit? Se vede, că d-ta nu cunoști pericolul?

— Să am iertare! Nu am fost expus nici unui pericol. Totul s'a petrecut în modul cel mai pacinic și mai nevinovat.

Gemma își ridică atunci mîna și-și purta degetul arătător pe dinaintea ochilor. ... Mișcare italienească și asta.

— Nu, nu! Nu spune aceasta! Pe mine n'o se mî înșeli! Pantalone 'me-a spus totul.

— Îmi închipuii atunci ce lucruri frumoase 'ți-a spus despre mine. Nu m'a comparat cu statuia lui Comandore?

— Expresia lui Comandore? — El pot să fie ridicole, dar' sentimentele nu sînt deloc, întocmai cum nu e de ris ceea-ce d-ta ai făcut aji.

Și toate aceste pentru mine... pentru mine... N'o se uită nici-odată! — Pot să te asigur, d-șoară Gemma... — Aceasta n'o s'o uit, te pot asigura, dîse și mai grav Gemma, privindu-l încă odată, și apoi întorcîndu-și fața.

Sanin o puti vedea atunci în profil, și trebuî să mărturisescă, că în viața lui n'a vădut așa chip frumos, după-cum simția și aceea, că nici odată n'a fost cuprins de sentimente ca acelea, care îi umplură sufletul acum. Inima 'i-se aprinse cu deservirșire.

„Dar' promisiunea mea?” îi trecu prin minte.

— Domnișoară Gemma... începî într'un tîrziu.

— Ei?

Ea nu se întoarse spre el, ci continua astfel a alege vișine, ridicându-le cu grije una câte una din coșuleț și rupîndu-le coto-

rul... Dar' cu cîtă grație pronunță acest cuvînt „Ei?”

— Mama d-tale nu 'ți-a vorbit nimic?

— Despre cine? Despre cine?

— Despre mine!

Gemma dete repede la o parte coșulețul cu cîreșele.

— A vorbit cu d-ta?

— Da.

— Sînt curioasă să știu ce 'ți-a spus?

— „Mi-a spus, că d-ta te-ai hotărît deodată... să-ți schimbi... hotărîrea de mai înainte.

Gemma ear' își lăsă capul în jos. Fața îi dispărî sub pălărie; nu 'i-se vedea decît gîtul alb și gingaș.

— Ce fel de hotărîre?

— Propria d-tale hotărîre... privitoare la fericirea... la viitorul d-tale.

— Adecă... înțelegi... pe dl Klüber.

— Da.

— Mama 'ți-a spus, că nu voii să mă mărit după dl Klüber?

— Da.

Gemma se sculă de pe bancă. Coșulețul se răsturnă, câteva vișine cădîră pe jos... Trech un minut în mijlocul unei tăceri adînci. Trech alt minut...

— Și pentru-ce 'ți-a spus aceasta? în trebă ea.

Sanin o privi. Nu-i vedî însă nici acum decît gîtul.

Nu mai pieptul îi bătea, încît se vedea cu ochii.

— De ce? Mama d-tale crede, că de-oare-ce noi ne-am dîtătenit în timp atît de scurt, se poate încă, d-ta o să ai oare-care încredere în mine, că pot să-ți dau vre-un sfat folositor, și că o să ascuți de ce-ți spun.

Mănele Gemmei cădăru lîngă în poală-și și cu degetele începu a se juca, mototolind dantela șorțului... Și culele rochiei le arangia numai pentru a-și ascunde emoțiunea. Sanin își puse încet și blînd mîna pe degetele ei tremurătoare.

— Gemma, dîse el, de ce nu te uiți la mine.

Gemma își dete repede pălăria pe spate, și-l privi ținută. Din privirea ei se reflecta atîta încredere și grațitudine. Părea a aștepta să vadă ce va dîce el. Dar' privirea lui o întrîstă; s'ar puti dîce, că a orbit o. Rațele soarelui care asfințiau îi luau par'că vederea, privirea lui însă părea a o orbi și mai mult.

— Am să mă supun, monsieur Dimi-tri, începî ea, zîbind și apoi încreșînd sprincenele; dar' ce sfat îmi dai d-ta?

— Ce sfat? Uite, mama d-tale crede, că 'ți-ai retras cuvîntul numai pentru-că dl Klüber înainte de aceasta cu trei zile n'a arătat destul curagiu.

— Numai pentru aceasta? dîse ea, ridicînd coșulețul de jos.

— Că, în genere, refușul d-tale — e o nesocotință; că aceasta este un pas, asupra căruî trebuie omul să se gîndească mult și bine, că în fine afacerea d-tale privesce pe întreaga familie.

— Această e părerea mamei, întrerupse Gemma; aceste sînt cuvintele ei. Sciu! Dar' care e părerea d-tale?

— Părerea mea?

— Sanin tăcu. Simți că-i apasă ceva pieptul, că 'i-se opresce resuflarea... „Eu de asemeni cred”, — dîse silit.

— De asemeni, dîse Gemma. D-ta de asemeni?

— Da... Adecă...

Sanin nu putea, absolut nu putea se urmeze cu vorba.

— Bine, dîse ea. Dacă d-ta, ca amic, de asemeni să sfătuesci să-ți schimb hotărîrea, adecă să nu-mi schimb hotărîrea de mai înainte — o să mă gîndesc. — Și neobservînd nici ea înșai ce face, începî să pună vișinele din farfurie în coșuleț... Nu-i așa, că mama crede că în adevăr o să ascult de d-ta? Se poate ca în adevăr să-ți urmez sfatul.

— Dar' permite-mi, d-șoară Gemma, să te întreb mai înainte de toate ce cauze te fac să...

(Va urma.)

tropolitană, lucruri petrecute în ședința dela 7/19 Octomvrie.

Un bărbat, la tot casul competent în ale școalelor, domnul Stefan Velovan, ca referent al comisiei școlare, în fața anomaliei ce domnesce în biurul statistic al consistorului metropolitan, propune:

„Consistorul metropolitan se stăruie a „complecta aceste date (e vorba de datele „statistice) având în vedere conculul congresual din sesiunea curentă, privitoare la datele statistice din raportul consistorului metropolitan ca senat bisericesc, și indicând cauzele care explică regresul eventual, ce s'ar observa în cercetarea școalelor, în numărul edificiilor școlare etc. Pentru a înălța „gradul de siguranță a cifrelor, consistorul metropolitan se însărcinează a prezenta datele privitoare la cercetarea faptică a școalelor, cerând media anuală a datelor adunate prin eparchii, la trei termene anuale și „adeacă la Noemvrie, Februarie și înainte de „examele“.

I-se pare însă unui alt domn deputat, domnului P. Rotariu, că lucrurile merg bine cu statistica actuală, cu toate-că chiar despre eparchia Aradului s'au dat cifre greșite, ori că nu va fi nici o scădere, dacă lucrurile vor merge și de aci încolo ca și până acum, și de aceea face următoarea contrapropunere:

„Datele statistice asupra cercetării școalelor se adună în modul ca până „acum, cât se poate mai exact“.

Care va să dică: să rămână și de aci încolo afacerea cu statistica tot incurcată, greșită, plină de lipsuri.

Și se se noteze, că această propunere a fost susținută de dl V. Babeș, ear' majoritatea congresului a primit-o. Dar', se trecem mai departe,

La repeziță, — așa cetim în organul metropoliei, — reprezentanți adresată dlui ministru de culte și instrucțiune publică din partea consistorului metropolitan, în scopul de a exopera respectarea limbii române, ca limbă de instrucțiune în școalele elementare de stat din comunele cu populațiune română, neurmând până astăzi nici o rezoluțiune, comisia propune:

„Congresul își exprimă adâncă sa părere de rău în fața cu regresul, ce se produce în cultivarea religiozității și moralității prin neresolvirea cererii întemeiată pe lege, de a cultiva idiomul prin care credincioșii „bisericii noastre naționale au să sâdască în „jnimile pruncilor lor primele percepțe de „religiune și morală. Congresul însărcinează „consistorul metropolitan a efectui în obiectul acesta conculul congresual nr. 166 din „anul 1888.

Nimic mai lămurit, nimic mai just!

Sînt însă pe lumea aceasta, și așa și în congres, o mulțime de oameni iubitori ai stagnațiunii, în fruntea căror dl P. Rotariu face ear' următoarea contrapropunere:

„Consistorul metropolitan se însărcinează „a continua cu solicitarea; deodată congresul „roagă pe Preasfinții noștri arhieriei, ca „ocasionalmente să soliciteze cauza și în perșoană la înaltul ministru“.

Cu alte cuvinte: la calendele grecesci! Căci cine mai crede, că are să vină acea ocazie în care capul bisericii ortodoxe o să ceară guvernului să mai înceteze cu calcările de legi.

Dacă ar fi vrut s'o facă, ar fi fost destulă vreme dela 1888 și până aci.

Ear' propunerea dlui Rotariu, susținută și de dl V. Babeș și Augustin Hansea, nici nu se putea altfel, a fost primită de majoritatea congresului.

Românii și Maghiarii.

Diarul neerlandez din Anvers „Het Handelsblad van Antwerpen“ continuă cu articolii sei despre Români și Maghiari. În nrul seu dela 3 Octomvrie a. c. aflăm următorul articol sub titlul de mai sus:

În anul 1881, tocmai când trebuia să se înceapă a 5-a perioadă electorală (dela fundarea dualismului) pentru parlamentul unguresc, alegătorii români din Transilvania și Ungaria se întruniră într-o conferență la Sibiu, pentru-ca după serioase deliberări să stabilească ce să determine conduita politică ce ei vor trebui să urmeze în viitor, având în vedere starea lucrurilor de pe atunci.

La această conferență Românii au hotărât, ca între alte articole de interes politic să înscrie în programul lor și următoarele puncte:

1. Introducerea limbii române în districtele locuite de Români, atât în afacerile guvernamentale, cât și judiciare.

2. Numirea de funcționari români în districtele locuite de Români, sau chiar străini, care să vorbească însă limba română și să cunoască moravurile poporului român; acest sistem e suprimat și cel care se practică astăzi permite numirea de funcționari necunoscuți de popor și care ei înșiși nu cunosc poporul.

3. Revisuirea legii, care asigură tuturor naționalităților egala îndreptățire și asigurarea executării reale și juste a acestei legi.

Noi nu amintim aici decât punctele care au un raport direct cu mișcarea Românilor în ceea-ce privește limba, celelalte fiind pentru noi de mai puțin interes.

Din ceea-ce am arătat până aici vedem dară, că scopul Românilor este nu se poate mai echitabil și mai just. Ei voesc să fie și să rămână Români. Voesc mai departe să fie guvernați în propria lor limbă și pretind ca funcționarii pe care ei îi plătesc cu bani să le servească, să vorbească cel puțin românește.

Pentru-ca să înțelegem mai bine toate aceste lucruri, vom mai aminti încă câteva acuzări principale din „Memoriul“ studenților români.

Scopul Maghiarilor este de a transforma Ungaria, unde ei nu formează decât 30% din întreaga populațiune, în stat național-maghiar.

Un asemenea scop însă nu s'ar ajunge nici-odată, și totul ar îngrijii atunci foarte puțin pe Români, dacă Maghiarii nu ar pune toate mijloacele în joc pentru a le restrînge drepturile, făcându-i să treacă cu un element de disordine în stat, pentru-ca astfel ei să poată apăre în stare de legitimă apărare.

Afară de toate aceste mai există în Transilvania o lege electorală foarte stricăcioasă și desavantajoasă pentru Români. Am merge prea departe, dacă am explica în acest articol întregul sistem ce se practică în acea țeară; ajunge dacă vom sci, că se vine un deputat pentru 3—5000 de Maghiari, pe câtă vreme un alt deputat se vine pentru 50—60.000 de Români.

O asemenea stare de lucruri într'atât a descurajat pe Români, încât ei nu mai iau parte la viața politică publică și parlamentul din Budapesta se compune astăzi numai din Maghiari.

Atât despre legea electorală.

În ceea-ce privește administrațiunea, ea este îndreptată peste tot contra Românilor. Toți funcționarii guvernamentali sînt dușmani declarați ai naționalității române. Și dacă acești funcționari cunosc ori nu limba poporului cu care ei sînt și vor trebui să fie în contact după intrarea lor în funcțiune, aceasta nu se mai întreabă. Una din principalele condițiuni ce se recer la ocuparea posturilor guvernamentale este de a fi anti-român.

Limba maghiară este singura limbă oficială obligatorie și în acele comitate, unde nu sînt nici două suflete care o cunosc. Sînt prin urmare sute de sate unde primarul nu înțelege nimic din actele comunale și trebuie să semneze orbesce tot ceea-ce-i prezentă notarul.

Dar' astfel de fapte cer răsplată, căci se calcă vedit în picioare cel mai nobil simț al unui popor.

În Ungaria și în Transilvania justiția este de asemenea întreagă maghiară. Dela Seghedin, Sătmar și Oradea-mare până la frontiera orientală a monarhiei locuiesc 3 milioane de Români. Printre aceștia sînt risipiți aproape 600.000 de Maghiari și cam 240.000 de Germani. Toți vorbesc românește, însă între Români și Germani nu se găsesc nici 5000, care să vorbească limba maghiară. Cu toate aceste maghiara este singura limbă, care se întrebuințează pe alocurea în justiție. Funcționarii va să dică nu cunosc nici limba, nici moravurile poporului, și când se întemplă ca un judecător să scie vorbi românește, atunci i-se interdice de a face întrebuințare de această limbă în executarea funcțiunii sale.

Așadară justiția este pentru Român mai acumpă ca pentru ceilalți, căci el trebuie să plătească pentru traducerea actelor și adeseori și un interpret. Mai mult încă. Mai înainte toate actele dela tribunale erau redactate și în românește și în nemțesce, astfel că actualii judecători nu mai sînt în stare să citească arhivele tribunalelor lor.

Oribilă situațiune, de care noi Flamanții ne putem da seama mai bine ca ori-cine, căci noi încă am trăit o vreme, când procesul unui condamnat se pertracta într-o limbă, care lui îi era cu totul tot străină, și că după aceea mai era încă întrebat fără nici o rușine, dacă nu mai are cumva de adăugat ceva la apărarea lui.

Însă culmea absurdității la tribunalele maghiare este aceasta: Conform legilor dela 1868 fiecare are dreptul să se apere în limba sa maternă, însă judecătorii nefind obligați

de a cunoaște limba poporului care le cere justiție, un interpret trebuie să traducă apărarea.

Nu-i așa, că o asemenea situațiune este o rușine pentru secolul al XIX-lea? Căci nenorociți de Români n'au suferit poate în temnițe din cauză că nu cunosc limba judecătorilor pe care ei îi plătau.

Am pute adăuga încă multe asemenea exemple, dar' ne-am duce prea departe. Mai adăogăm numai, că Românul trebuie să considere justiția țerii sale ca o instituțiune dușmană lui.

Un alt teren unde Maghiarii prigonesc limba română este școala.

Cu toate-că legea din 1868 dispune ca statul să fondeze pe spesele sale școale în care Români, Germani și Slavii să-și poată face studiile în limba maternă, asemenea școale nu numai că nu există, dar' s'au maghiarizat și acele care existau înainte de această lege, astfel că în multe gimnazii 70, 80 și chiar 90% din elevi sînt siliți să-și facă studiile într-o limbă care le este străină.

Nu-s mai mult decât doi ani de când gimnasiul român din Beiuș a trebuit să accepte ca limbă de propunere limba maghiară și unui alt gimnasiu românesc, din Năsăud, i-se pregătesce tot aceeași soartă.

Ba guvernul unguresc merge atât de departe, încât opresce pe Români de a-și înființa școale chiar din proprii lor bani.

Aceea ce încoronează însă această operă este legea votată de curînd de camerele maghiare și pe baza căreia în fiecare comună se va înființa câte un asil de copii, în care părinții vor fi siliți să-și trimită pe fiii lor dela etatea de 3 ani. Acolo educațiunea lor va fi, se înțelege de sine, cu deservire maghiară.

Acești nenorociți copii vor învăța deci a vorbi, a ceti și a se ruga într-o limbă străină. Ei vor deveni mari fără să scie că sînt Români, străini cu totul de limba strămoșească și odată întorși la vatra părintească, bieții părinți nu vor mai auzi decât cuvinte străine din gura copiilor lor.

Maghiarii rup prin urmare legăturile de sânge care unesc părinții cu fiii lor. În loc de a forma patrioți convinși din tinerii români încredințați lor, ei creș și pregătesc din ei o generație a cărei inimă nu se va încălzi nici-odată de patriotismul adevărat și nici de mândria națională și care nu va aparține nici uneia, nici celeilalte rase.

Această generațiune va fi condamnată să trăiască totdeauna într-o stare de inferioritate alături de celelalte popoare.

Asemenea măsuri sînt barbare și ne vrednice de un popor liber.

Maghiarilor! Voi comiteți o crimă, voi omorîți un popor.

Din exemple citate, luate din memoriul stud. rom., își poate ori-cine închipui starea desperată a acestui popor care se vede lipsit de drepturile sale în propria sa țeară. Drumul către dezvoltarea intelectuală superioară îi stă închis, căci limba maghiară îl ține încătușat în loc și această împregiurare face ca științele și artele frumoase să nu poată pătrunde până în popor.

Lupta Românilor din Transilvania și Ungaria pentru a se elibera de dominațiunea maghiară este deci o luptă sfântă și Flamanții, care luptă mai bine de 60 de ani pentru existența și drepturile lor vor simți de sigur bătându-le inima de afecțiune pentru acești frați prigoniți.

(Finele părții a II-a.)

CRONICĂ

Sciri personale. Baronul Fejérváry, ministru de honveți, a plecat alaltăieri dela Budapesta la Viena, unde va fi primit în audiență.

Schimbări în cercurile militare superioare. F.Z.M. Wilhelm baron de Reinländer, comandantul corpului X. și general comandant în Przemysl, e transferat în același grad la Graz; F.M.L. Anton Galgotzy, sub-șef al statului, maior e numit comandant al corpului X. și general comandant în Przemysl; F.M.L. Emanuil Merta, comandant al școlii de reșboiu, e numit sub-șef al statului maior; colonelul Carol cavalier Mathes v. Bilabruock e numit comandant al școlii de reșboiu; vice-colonelul Alfred nobil de Matt din statul maior de president al secțiunii V. în ministerul de reșboiu; F.Z.M. Teodor Braumüller v. Tannbruck, general-comandant în Cașovia, e trecut la cererea proprie în statul de pensii și decorat cu Coroana-de-fer clasa I; F.M.L. conte Uxküll-Gyllenbrand, comandantul diviziunii 32, de comandant al corpului VI. și general comandant în Cașovia; generalul-maior Ferdinand Cronenbold de comandant al diviziunii 32 și pe colonelul Iosif de Kaliwoda de comandant al brigadei de inf. 34; de comandant al Vienei e numit F.M.L. Moriz cavalier Dau-

blesky de Sterneck, fost atașat la corpul II., ear' în locul lui e numit F.M.L. George Kovács de Mad, fost comandant al diviziunii 13.

Noul primat. După scirile publicate de foile maghiare, reintorcându-se dela Viena contele Csáky, ministru de culte, a adus decretul de numire al noului primat. Decretul se va publica, ăce-se, aci. Se crede, că primat e fost numit Iosif Samassa, cardinal de Agria.

Cutul lui Heine. Despre Augusta soție a Monarhului nostru se scie, că pe timp cât a petrecut la Paris, se ducea în fiecare zi la cimiterul din Montmartre, unde ducea coroane și flori, pe care le depunea pe mormîntul lui Heine, poetul ei favorit. Augusta soție a Monarhului vrea să ridice la Corfu și o statuă lui Heine, și anume pe o stîncă, la 800 metri deasupra nivelului mării.

Venătoarele dela Gurghiu. Cu data de 20 Octomvrie se scie din Gurghiu, că în acea zi compania de venătoare n'a prea avut ce să împușce, deoarece-ce n'a dat peste vînături, nevenind în rața puscii decât un urs, care deși a fost rănit grav de baronul Bornemiza Elemér, totuși a scăpat cu fuga în pădure.

Omor. În comuna maghiară Nagy-Iratos din comitatul Aradului, dulgherul Szenes János trăind în concubinagiu cu femeia Demeter Iuliana, ear' astăzi părăsindu-o, după 24 ani, și căsătorindu-se cu o altă femeie, Ozvar Erzi, ambele femei locuiau însă în aceeași casă și continuau a se certa. Dilele trecute femeia legitimă a omorît însă pe ceaaltă sugrumându-o. Ucigașa a mărturisit crima.

Tămbălău la Ocna-Sibiului. După scirile ce cetim în foile unguresci, în curînd are să fie la Ocna-Sibiului un tămbălău, de care nu s'a vădut demult. Fericire mare are să dea peste comună: va fi vizitată de Tiza Pista, cel ales în unanimitate de voturile funcționarilor, și despre care s'a dîș chiar în parlament, că a fost numit deputat. El va da seamă alegătorilor sei la 15 Noemvrie. Va fi primit cu banderă, muzică, discursuri etc. Vor ține discursuri Kremnitzky Armánd, primarul Szűcs József și Szűcs Sándor. „Ne mzet“ scie, că și Români iau parte la aceste patriotice manifestațiuni. Am dori să le scim numele, ca să-i trecem la catastif.

„Wie hájszt“. S'au mai botezat în Iordanul unguresc următorii jupâni: În Budapesta Frideric Singer în „Antal“ și Alexandru Morgenstern în „Mezei“; în Timișoara: Felix Fleischer în „Somló“; în Beiuș: Iacob Kohn în „Kálmán“; în Gattaja: Petru Rosenbluth în „Róna“; în Párkány: Teodor Wallfisch în „Vallas“.

Bandă de falsificatori. Poliția din Czegled a reușit să pună mîna pe o bandă de falsificatori de monede. Ceea-ce e mai grav, e că fac parte din această bandă cetățeni distinși și bogăți din oraș, care interogați fiind, au mărturisit crima lor. Presa, o mare cantitate de hîrtii și vâpseli au fost confiscate de către poliție chiar în momentul, când unul dintre criminali voia să le ascundă îngropându-le. Se dîce, că banda are și alți complici prin provincii.

Emke. E mare bucurie la Cluj, în metropola „kultur-egylet“-ului: Secretarul general al acestei șoviniste societăți s'a mutat definitiv în palatul propriu al societății.

Ministru englez în Ungaria. Ministrul englez, lordul Chabba, a vizitat zilele aceste la Keszthely pe coatele Festetich. De asemenea s'a dus să vadă și lacul Balaton cu împregiurimile lui.

Di Emil Ghica, noul ministru plenipotențiar român prelungă curtea vieneză, a plecat la 11 l. c. n. la Petersburg, de unde se va reîntoarce în două sau trei săptămîni dimpreună c. familia în Viena și apoi își va ocupa postul seu.

Semne „bune“. Din Praga se telegrafează, că „Hlas Naroda“, organul Cehilor bătrîni aduce în fruntea numărului seu din 21 c. un apel pentru crearea unei organizațiuni în scopul ca cumpărăturile Cehilor să se facă numai la Cehi.

Theatrofon. La Paris s'a constituit o societate, care pentru o taxă de 15 franci lunar va pune la dispoziție un telefon pentru a sculta reprezentațiunile din ori-care teatru și operă parisiacă, fără-ca pentru aceasta să treabă a plăti casa. S'au prenumerat o mulțime de oameni la aceste telefoane.

Nebuni după Boulanger. Dilele aceste a fost scos din Oise, lungă Mery cadavru unui om. În buzunarele lui s'a găsit o scrisoare, în care scie că s'a sinucis din cauză că n'a putut să supraviețuiască moartea lui Boulanger. O doamnă, anume Placante deasemeni a înebunit din pricină că opt zile după moartea generalului a plăns mereu. Ear' un negustor de vinuri a sărit și el în Sena de luraea morții fostului general.

Principe advocat. Curtea cu jurați din Paris a judecat ieri un proces de calomnie a doi juriști. Ceea-ce e interesant, e că în aceste procese a figurat și un principe

rus, Urusov, ca — avocat, apărător al unuia dintre acușai. I-s'a permis să asiste la proces și să iee apărarea fără a îmbrăca costumul advocătesc.

Atentat contra lui Stambuloff. Foila din Budapesta publică scirea, că Duminecă a fost arestat la Sofia un individ de naționalitate Rus, tocmai în momentul când ascose revolverul se tragă asupra lui Stambuloff. Gendarmul aruncându-se asupra lui i-a luat revolverul, care s'a slobozit în decursul luptei.

Giers în Paris. După o telegramă din Paris, ministrul de externe rusesc Giers va sosi acolo la 29 Octomvrie.

Catastrofă pe calea ferată. După cum se telegrafează din Paris, la Albi, în Franța, s'au ciocnit la 20 l. c. două trenuri; 16 persoane au suferit contuziuni.

Inundațiuni în Franța. Se telegrafează din Paris cu data de 21 c.: Din departamentele Ardèche și Gard se anunță inundațiuni, care au făcut pagube enorme.

Pușci nouă pentru armata rusească. Raportorul militar al lui „Köln. Ztg.“ anunță din Petersburg, că în toate fabricile de arme rusești, și se presupune și că în cele franceze, se lucrează cu mare grabă la fabricarea alor 1,790.000 pușci nouă pentru armata rusească. Cel mai tîrziu până în Iulie 1894 toată armata rusească europeană și rezervele vor ave să fie provădute cu armele cele nouă.

Tuberculinul lui Koch. Se telegrafează din Berlin cu data de 21 l. c. n.: „Deutsche Medizinische Wochenschrift“ va publica, în numărul ei ce apare mîne din peana profesorului Koch nouă împărțiri asupra tuberculinului. Încercări chimice pentru izolarea așa numitului princip cuprins în tuberculin și purificarea aceluia de materii, care cauzează efecte contrăbutoare secundare, au dat rezultatul, că un alcool stîmpător de 60 procente a se privi aproape ca curat. Aplicarea acestui remediu la bolnavi a arătat, că tuberculinul pur nu se deosebește considerabil în efect de tuberculinul brut și că din punct de vedere diagnostic și terapeutic numai doza hotărăsece efectul. Articolul încheie cu expuneri îndetailate despre originea, compunerea și aplicarea tuberculinului.

Scire desmînțită. Scirea adusă și de noi despre cumpărarea de tunuri rusești pentru Serbia, precum și scirea, că Tarul și dăruit Serbiei tunuri, se desminte oficial, după cum anunță o telegramă din Belgrad.

Turburări antisemite. În guvernamentul rusesc Ciernigov au isbucit zilele aceste nise turburări dintre cele mai grave. Mulțimea s'a aruncat asupra Jidanilor, maltratandu-i și jefuindu-i. Poliția neputînd face nimic, s'a cerut interveniune miliției, care a făcut o mulțime de arestări.

Retragerea trupelor rusești din Basarabia. Se telegrafează din București, că în Basarabia bătute epidemia tifusului și din astă cauză trupele rusești, care au manevrat acolo, au fost retrase.

Marsilieza în Turcia. Sub acest titlu am înregistrat în unul din numerii trecuți scirea, că cu privilegiul primirii noului ambasador francez, dl Cambon, în Yildiz-Chiose s'a cântat Marsilieza, care în Turcia era oprită. Privitor la această împregiurare, după-cum anunță o telegramă din Constantinopol, se șvonesce, că Sultanul după primirea oficială ar fi păsît spre dl Cambon și i-ar fi dîș, că ca dovadă a amicitiei sale pentru Franța și presidential seu a dat ordin special ca la primirea ambasadorului să se execute Marsilieza. Afară de aceea se asigură, că dl Cambon personal a făcut o impresiune neobișnuită asupra Sultanului.

Barbariile Arnăuților. Se telegrafează din Cetinje: După raporte sosite aici, o bandă de Arnăuți consistătoare din 50 inși ar fi atacat între Bielopole și Sienitza nisea Muntenegreni ce călătoriau în Serbia și după-ce au omorît cinci călători și au rănit femei și copii, s'au împrăsciat eară în munți.

Teatru. Mercuri seara s'a jucat pe scena teatrului orașenesco de aici „Gute Nacht Häschen“, comedie în 5 acte de Arthur Müller, înaintea unui public numeros și foarte ales, ceea-ce dovedește îndestul interesul publicului sibian de bun gust, de câte-ori se reprezintă o piesă de oareș-care valoare artistică și literară. În general putem dîce, că piesa a succed foarte bine, — dar' în special trebuie să atribuim în cea mai mare parte succesul reprezentațiunii cunoscuților actori: doamnei Toni Robe (veduva contesă Coloredo) și domnului Carol Dieffenbacher (Iosif de Frohu), — care prin înfățișare plăcută, recitațiune și joc corect, pătrundînd în spiritul piesei, au contribuit mai mult la amuzarea publicului, care i-a și recompensat pentru jocul lor bun prin aplauze frenetice. Tot asemenea trebuie să amintim și pe domni: Hans Bornstädt (conte Ospremont-Linden, comandantul arcier-gardei), Johann Bednarz (baronul Turskoy), Ludwig Silló (Iosif II.),

Ioşif Seydl (nuntial papal Hösler) şi doamna Mariane Austerlitz (baronesa de Lederer), — care fiesc-carele la rindul său încă au contribuit din răpuleri la ridicarea succedului. Mai avem a aminti aci prelungă observare, că şi rolurile secundare au fost bine ocupate, pe domnul Fritz Jenbach (Stefanovits), care deşi începător, cum s'a şis cu altă ocaziune, şi-a priceput foarte bine rolul său de curier şi l'a jucat cu o acurateţe admirabilă, ceea-ce din nou ne îndeamnă de a-l felicita pentru bunul său debut, convingi fiind, că prin străduinţă şi studiu serios va deveni o putere artistică de primul rang.

VARİETĂŢI.

(Cât de mare e universul.) O idee cel puţin apropiată de imensitatea universului se încearcă Flammarion să dea cetitorilor revistei „l'Astronomie“:

„Să încercăm de a măsura cel puţin aproximativ mărimea universului. Sburăm în linie dreaptă într-o direcţie oare-care cu viteza luminii, adică 300.000 de kilometri pe secundă.

„Sborul acesta ţine 3 ani şi jumătate până-ce ajungem la steaua cea mai apropiată. Dar' nu ne oprim aci. Mai sburăm 10, 20, 100, 1000 de ani, cu aceeaşi viteză, trecem în faţa a mii de sisteme solare, străbatem Calea-laptelui care se desface în milioane de stele, nu ne oprim nicăiera, călătoria noastră ţine încă o mie, zece mii, o sută de mii, un milion de ani.

„Am ajuns oare la capăt? Înaintea noastră scipesc alte stele, alte lumi. Încă un milion de ani! Şi totuşi n'am făcut nici un pas înainte. E ca-şi-cum nici nu ne-am fi urnit din loc“.

(Crima de a face versuri). În Afghanistan critica pare a fi un monopol al statului.

Emirul din Cabul judecă deunăci pe un funcionar necredincios anume Mirza Ahmed Jan, culpabil de a fi delapidat bani publici.

În cursul procesului se constată, că funcionarul pe lângă delictul ce i-se imputa, mai avea şi păcatul de a fi poet.

Emirul ceru să i-se aducă câteva poezii din ale acusatului şi nu le găsi tocmai pe plac. Cele mai multe versuri erau plagiatare din operele marilor poeţi Saadi şi Hafiz.

„Îi iert crima ce ai comis furând din banii statului, deoarece-ce n'am probe îndestuitoare.

„Nu-ţi pot ierta însă furtul literar de care vîd că eşti culpabil. Ai furat din operele unor poeţi sfinţi cum sînt Saadi şi Hafiz şi crima aceasta merită o pedeapsă exemplară“.

Emirul ordonă călăului să găurească limba nenorocitului poet cu ace groase. După sângeroasa operaţie, limba victimei era ciuruită ca o sită.

(Cristof Columb nu e Genovez.) Profesorul Pagani din Italia a descoperit, că Cristof Columb nu s'a născut la Genua, aşa cum se credea până acum, ci la Bettola, un oraşel de lângă Piacenza.

Locuitorii din Bettola nu mai pot de bucurie, că unul din cei mai mari fii ai istoriei a fost compatriotul lor.

Cu toate-că nu sînt tocmai bogaţi, ei s'au hotărît să ridice un monument lui Columb, şi s'au strîns deja câteva mii de franci pentru acest scop.

În acelaşi timp bunii locuitorii din Bettola n'au uitat nici pe profesorul Pagani, căruia din recunoştinţă vor să-i ridice o peatră comemorativă.

(Tesaurele Şahului.) Giuvaericalele Şahului Persiei sînt păstrate într-o sală de aproape 300 de picioare pătrate şi se urcă la suma de o sută şaptezeci de milioane de franci.

Mărgăritare, rubine, diamante sînt ţinute în cutii mari. Coroana persană are forma unui ghiuveciu de flori şi poartă la virf un rubin de mărimea unui ou de găină. Pe cingătoarea Şahului se pot vedea petri preţioase în valoare de câteva milioane. Pe o teacă de sabie sînt diamante, dintre care cel mai mic e cât un ou de porumb. Pe o peatră de smarald mare cât o nucă sînt scrise numele tuturor suveranilor ce au posedat o până aci.

Mărgăritarul cel mai mare valorează 10 milioane şi jumătate de franci.

În călătoria sa prin Europa, Şahul n'a luat cu sine nici una din aceste giuvaericale, dar' n'a uitat nici unul din preţioasele sale talismane. Printre aceste e de remarcă unul de chihlibar, care după credinţa Şahului are virtutea de a-i destăinui gândurile rele ale duşmanilor sei. Un alt talisman ar fi în

stare să facă pe posesorul său nevădut, dacă ar renunţa la orice relaţiuni cu femeile. Maiestatea Sa însă nu s'a putut ţine încă până aci de prescripţiunea aceasta şi de aceea n'a reuşit încă a se face nevădut.

Din public.*)

Mulţumită publică.

La producţiunea împreună cu cântări, teatru şi dans, ținută în 5/17 Octomvrie a. c. în sala dela „Gesellschaftshaus“ au binevoit a suprasolvi: Excelenţa Sa I. P. S. domn arhiepiscop şi metropolit Miron Romanul 7 fl.; Preasfinţia Sa Ioan Meşian, episcopul Aradului şi Nicolae Popea, episcopul Caransebeşului cu câte 2 fl.; Pracuvioşia Sa dl Dr. Il. Puşcariu, arhimandrit şi vicar arhiepiscopesc 1 fl.; apoi pt. domni septemvir Ioan cavaler de Puşcariu 1 fl.; Dr. Aureliu Novac, adv. din Caransebeş 3 fl. 80 cr.; I. Bran de Lemenyi, căpitan suprem în pens. 2 fl.; Simeon Dămian. adv. în Braşov 1 fl. 40 cr.; „Nime“ 1 fl. 50 cr.; Dr. Ioan Mihui, advocat în Orăştie 2 fl.; Dr. Oct. Russu, advocat în Sibiu 1 fl.; Petru Roşca, protopresbiter în Turda 1 fl.; Paul Rotariu, advocat în Timişoara 1 fl.; Ioan Beleş, adv. în Arad 1 fl.; Alexandru Neagoe, proprietar în Sibiu 1 fl.; Patriciu Drăgălină, profesor seminarial în Caransebeş 1 fl.; Moga, sublocot. 50 cr.; G. Bobeş, paroch în Sibiu 80 cr.; Ioan Hodoş 50 cr.; Muntean, căpitan c. şi reg., 50 cr.; Dr. Remus Roşca, secretar consis. în Sibiu 1 fl.; Ignatie Papp, asesor cons. în Arad 1 fl.; Augustin Hamza, asesor consistorial în Arad 1 fl.; Dr. Corneliu Diaconovich, secretar de bancă în Sibiu 80 cr.; Bran de Lemenyi, protopretor în Sălaj 1 fl.; Nicolae Aleman, subjude reg. în Sibiu 1 fl.; Stefan Moga, covrigar în Sibiu 20 cr.; N. N. 20 cr.; X. Y. 20 cr.; X. Y. 20 cr.; N. N. 20 cr.; Spaeck şi Bickler, ospetari în Sibiu câte 20 cr.; mai departe dl Ioşif Zacharides, compactor în Sibiu a dăruit drept taxă de întare 12 tablouri în ulei; — cărora comitetul îşi ţine de datorinţă a le aduce, în numele reuniunii pe calea publicităţii cele mai sincere mulţumite.

Din şedinţa comitetului „Reuniunii socialilor români din Sibiu“, ținută la 21 Octomvrie n. 1891.

N. Cristea m. p., Ioan Ciuntea m. p., preşedinte. notar.

Dare de seamă şi mulţumită publică.

Cu ocaziunea petrecerii de dans arangeată la 27 August st. n. a. c. de către tinerimea studiosă din Lipova, în favoarea fondului „Reuniunii femeilor române din Lipova, pentru ajutorarea şcolărilor români lipsiţi de mijloace“, s'au încasat peste tot 126 fl., din care sumă subtrăgându-se spesele de 72 fl., rămâne un venit curat de 54 fl., care sumă predându-se mult on. doamne: Elena V. Hamsea, cassiera reuniunii, s'a alăturat la fondul reuniunii amintite.

Oferte au intrat dela următorii domni: Ilustr. Sa dl Ioşif Gall 5 fl.; N. Moisesuc, friser din Bucureşti 5 fl.; N. Garoiu, adv. din Zernesti 2 fl.; I. Pap, stud. teol. 1 fl. şi dela d-na Verona Cismariu 1 fl.

Seara la cassa au suprasolvit următorii domni: Parteniu Popoviciu, proprietar mare 3 fl.; Fr. Kishalmy, adv. 3 fl.; Voicu Hamsea, protopresbiter 1 fl.; Dr. Aurel Halic, medic 1 florin; Vasile Goldiş, profesor 1 florin; Tereziu Oprean, preot 1 fl.; Dr. Vannay G., notar public 1 fl.; doctorandul Romul Nestor, secretar consistorial 1 fl.; George Saviciu, notar 1 fl.; Gavrilă Pap, notar 1 fl.; Alexandru Ciugudean, of. domen. 1 fl.; Fabriciu Manuilă, preot 1 fl. şi Aurel Puticiu, comerciant 1 fl.

Subscrişi ne împlinim o plăcută datorinţă, când şi pe această cale exprimăm onorabililor domni contribuenţi adăncă simţită noastră mulţumită pentru spriginul ce au binevoit a da şi estan tinerimii întru întreprindere sa, care tînde ca în unire cu reuniunea femeilor române din Lipova să crească un fond, din care să se poată ajuta şcolarul nostru român cu cărţi, îmbrăcăminte şi alte lucruri necesare, ca astfel şi în căsuţa ţeranului nostru aproape de tot întunecată să străbată o raţă de lumină ori-cât de debilă.

Sperăm, că onorabilul public român ne va spargini şi de altă dată în întreprinderea noastră, deci fie-ne permis a dice: Să ne întâlnim cât mai mulţi laolaltă cu ocaziunea viitoare!

Lipova, la 22 Octomvrie 1891.

Pentru comitetul arangiator: Ath. Bradean m. p., Oct. Puticiu m. p., preşedinte. secretar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacţia nu primesc răspunderea.

Bibliografie.

„Istoria naturală în şcolaele populare“. Indigetări metodice de Dr. Daniil P. Barcianu, profesor seminarial, partea a II-a lecţiuni practice, a apărut la Sibiu, tiparul tipografiei arhidiecezane. Lucrare retipărită din a VII-a programă a institutului pedagogic-teologic „Andreian“ din Sibiu. Partea I-a apărută în anul trecut cuprind: Scopul învăţămîntului în şcoala populară în general. — Interesul pedagogic şi influenţa lui asupra formării caracterului. — Rolul istoriei naturale în învăţămîntul educativ prin participarea ei la cultivarea diferitelor specii ale interesului pedagogic. — Principii pentru alegerea materialului de predat în istoria naturală. — Modalitatea de procedare la predarea materialului ales. — Aplicarea treptelor formale la predare. — Partea a II-a cuprinde câteva lecţiuni lucrate după treptele formale: 1. Pădurea. 2. Oaia. 3. Cănele şi mîşa. 4. Cerealele (ca ex. pentru o tractare în grupă). 5. Vieaţa din pămînt (ca ex. pentru tractarea unei comunităţi de vieaţi). 6. Sobolul (ca ex. pentru a arăta cum organele sînt adaptate felului de traiu). 7. Ceapa de grădină (ca ex. pentru arătarea modificării unui organ şi a adaptării lui modului de traiu al plantei). 8. Ceapa de grădină (ca ex. pentru scoaterea la iveală a notelor caracteristice ale unei plante şi a înrudirii ei cu alte plante).

A apărut: „Gramatica română“ pentru şcolaele populare. Partea I. „Etimologia“ lucrată de P. M. Liuba, învăţător. Braşov, 1892.

A apărut: „Instrucţiune practică pentru cauzele matrimoniale“ cu respect la disciplina vigentă în provincia bisericească gr.-cat. de Alba-Iulia şi Făgăraş scrisă în usul păstorilor sufleteşti prin Dr. Iuliu Simon, prof. de sf. teol. Gherla, 1891.

A apărut: „Geografia şi Istoria“ în şcoala populară. Manual compus conform planului de lecţiuni al domnului Vasile Petri pentru clasa IV., V., VI. De Teodor V. Petrişor, învăţător. Gherla, 1891.

A eşit de sub tipar: „Tractatul boalelor acute infectatoare“. Se află de vîndare la subscrisul autor în Rodna-veche, comitatul Bistriţa-Năsăud; la librăria N. Ciurcu în Braşov; W. Kraft în Sibiu şi la „Concordia“ în Năsăud. Preţul unui exemplar numai 1 fl. v. a. Simeon Stoica, medic cercual. „Ecoul Septemăni“. Apare în Bucureşti. Anul I. Nr. 15 dela 6 Octomvrie are următorul cuprins: Poema amintirii. Poesie de Violetti d'Alba. — Cătră cetitori. De administraţie. — Silhuetă: Nenitescu. De Mihail Canianu. — Iubirea de pe urmă. Poesie de Ioan N. Roman. — Tipuri din vieaţa capitalei: Hoji de căni. De Stefan Val. — Singur. Poesie de Artur Gorovei. — Sciri literare şi artistice. — Corespondenţă.

Calendarul zilei

12/24 Octomvrie 1891.

Italian: Meii. Prov. şi Tarach. Gregorian: Rafael arch. Soarele: răsare 6,28, apune 5,0

Buletin meteorologic.

Sibiu, 23 Octomvrie n. 6 oare dimineaţa.

Presiunea atmosfer. în mm. (Mediul lauz 737.4)	Temperatura după Celsius	Maximul şi minimul de temperatură	Direcţia vîntului
Observată	Diferenţa din progiun		
722.6	+0.6	+4.1	+22.5 - 0.2
			8

Din ţeară 21 Octomvrie n. 7 oare dimineaţa

Staţiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vîntul direcţia	ţîria
Budapesta . . .	759	+9.7	—	—
Sătmár	762	+12.2	SO	2
Cluj	759	+4.8	—	—
Orşova	744	+8.6	S	1
Arad	761	+12.3	SO	4
Panciova	761	+10.2	S	1

Sosiţi în Sibiu.

La 23 Octomvrie n. Hotel „Neurivier“. Dr. Filip din Abrud. Weiss, ofier din Mediş. Bondy, Singer, Lobstein, Sobelsohn şi Leipniker, comercianţi din Viena. Hotel „Habermann“. Ioan Pinci, teolog din Pestis.

Teatru orăşenesc.

Sămbătă, în 24 Octomvrie n. „DIE ZAUBERFLÖTE“. Operă în 2 acte de Mozart.

Economic.

Venitele căilor ferate de stat ungare.

După datele împărtaşite de ministerul de comerţ ungar în şedinţa dela 21 l. c. a comisiunii financiare a casei deputaţilor, venitele căilor ferate de stat ungare până la mijlocul lui Octomvrie a. c. au fost cu 700.000 fl. mai mari ca în acelaşi period în anul trecut. Până la 18 Octomvrie a. tr. căile ferate au produs un venit curat de 11,700.000 fl.; tocmai atîta au produs căile ferate de stat până la acea dată şi în estan.

Exportul Ungariei de cereale şi făină. În Septemvrie a. c. s'au exportat din Ungaria: Grâu 757.580 quintale metrice, secară 298.928 qu. m., ovės 173.999, porumb 103.347, fasole 182.097, malt 12.021, făină 402.303 şi alte produse molare 16.143 quintale metrice. Cifrele exportului în Septemvrie 1890 au fost: grâu 1,127.481 quint. metr., secară 238.887, orz 993.662, ovės 124.053, porumb 42.008, fasole 66.594, malt 4692, făină 513.350 şi alte produse molare 15.628 quintale metrice.

Furnisare de lemne. Direcţiunea căilor ferate de stat ungare are de scop a-şi asigura în calea submisunii furnisarea lemnelor de foc trebuincioase pentru liniile din partea stîngă a Dunării dela 1 Ianuarie 1892 începînd pe timp de un an, eventual pe doi ani, la casă după timp mai îndelungat va pute ajunge la preţuri mai favorabile. Trebuinţa anuală e de 30.450 metri cubici şi anume: 9050 metri cubici blane de fag despicate, 13.400 metri cubici blane de stejar despicate şi 8000 metri cubici lemne măruntă mestecate. Terminul înaintării ofertelor e 14 Noemvrie a. c. Publicaţiunea se află expusă spre vedere în biurolul camerei comerciale din Braşov.

Piaţa cerealelor din portul Brăila.

Operaţiile efectuate în 3 Octomvrie v. 1891.

Marghilom, lui L. Mendl, meu 2000 hect., 7.25 lei. Bach lui Feitler, orz 2350 hect., 7.65 lei. Cambano lui Feitler, orz 7000 hect., 6.90 lei. Perlea lui I. Dreifus, orz 1600 hect., 7.20 lei. Perlea lui I. Dreifus, orz 4300 hect., 7.07½ lei. Perlea lui Peirano, orzoaică 2825 hect., 8.35 lei. Chrisoveloni lui Frischerman, orz 2200 hect., 8.— lei. Dreifus freres lui Feitler, secară 400 hect., 13.40 lei. Bach lui Roth, porb. vechiu 8800 hect., 10.20 lei. Bach lui Roth, porb. vechiu 8200 hect., 10.20 lei. Vamyuri lui Roth, porb. vechiu 6000 hect., 10.70 lei. Fulga lui L. Mendl, porb. nou 2000 hect., 9.50 lei. Chrisoveloni lui L. Mendl, porb. nou 1350 hect., 9.80 lei. Th. Dimitriade lui Zoreff, grâu 1300 hect., 13.10 lei. Caţica lui Kirschen, grâu 9.0 hect., 13.75 lei. Grosovic lui Kirschen, grâu 3120 hect., 14.10 lei. Cuculeia lui Galitzato, grâu 940 hect., 12.80 lei. Fischer lui A. Cohn, grâu 1200 hect., 15.50 lei. Curvisiano lui A. Cohn, grâu 3750 hect., 14.60 lei.

Preţul mărfurilor.

Piaţa din Sibiu, 23 Octomv. Grâu hect 70 până 82 chilo fl. 7.— până 7.80, grâu mestecat 70 până 74 chilo fl. 6.10 până 6.70, secară 70 până 75 chilo fl. 5.60 până 6.—, orz 62 până 66 chilo 4.10 până 4.50, ovės 42 până 50 chilo fl. 2.10 până 2.70, cucuruz 70 până 71 chilo fl. 4.20 până 4.60, mîlaiul 70 până 74 chilo fl. 4.50 până 5.—, cartofi 69 până 70 chilo fl. 1.20 până 1.40, sîmînţă de cânepă fl. 6.50 până 7.—, mazărea 76 până 80 chilo fl. 4.50 până 5.—, lintea 78 până 82 chilo fl. 6.— până 7.—, fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.50 până 5.50, păsat de grâu 100 chilo fl. 16.80 până 16.80, făină nr. 1 fl. —, până 16.90, nr. 3 fl. —, până 15.80, nr. 5 fl. 14.60, slănină 100 chilo fl. 54.—, până 56.—, unsore de porc fl. 58.— până 60, seu brut fl. 20.— până 22.—, fl., seu de lumini fl. 34.— până fl. 35.—, lumini turnate de seu fl. 38.— până fl. 40.—, săpun fl. 20 până 30.—, fîn 100 chilo fl. 1.10 până fl. 1.60, cânepă fl. 32.— până fl. 35.—, lemne de foc nscate m. cub fl. 2.50 până fl. 3.25, spirt p. 100 l. % 54 până 57 cr., carnea de vită chilo 50 cr. până 52, carnea de viţel 38 până 46 cr., carnea de porc 44 până 48 cr., carnea de berbec 28.— până 30 cr., ouş 10 cu 20 până 23 cr.

Tîrgul de fîmătorii în Steinbruch. În 21 Octomvrie n. s'au notat: unguresci bîtrîni grei — cr. până — cr., unguresci grei tineri 46½— cr. până 47— cr. de mijloc 47— cr. până 48— cr., uşori 47— cr. până 48— cr., marfă ţerănescă grea — cr. până — cr., de mijloc — cr. până — cr., uşoare 46— cr. până 47— cr., romănesci, de Bakony, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito uşori — cr. până — cr. transito sîrbesci grei 46— cr. până 46½ cr., transito de mijloc 45 cr. până 45½ cr., transito uşori 44— cr. până 47— cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 24 Oct. n. 1891.

Sămînţe		Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr.		Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilo	
			dela	până		dela	până
Grâu							
Bănăţenesc vechiu	76	10.40	10.60	77	10.50	10.70	
Grâu dela Tisa	76	10.40	10.60	77	10.50	10.70	
Grâu „Pesta”	76	10.35	10.55	77	10.45	10.65	
Grâu de Alba-Reg.	76	10.40	10.60	77	10.50	10.70	
„Bacica	76	10.40	10.60	77	10.50	10.70	
Grâu ung. de Nord	76	—	—	77	—	—	
Sămînţe, vechi ori noue		Sotal	Qualitatea per Hect.		Preţul per 100 chilogr.		
			dela	până	dela	până	
Secară			70—72	9.65	9.80		
Orz		Nutres	60—62	6	6.40		
„		de vîna	62—64	6.40	7.10		
„		de bere	64—66	7.40	8.85		
Ovăş			89—91	5.95	6.25		
Cucuruz (porumb)		bănăţ.	76	6.10	6.15		
		de alt soi	73	6.05	6.10		
Meiu			—	5.65	5.90		
Hrişcă			—	14.—	14.50		
Mărar pe termin.	Grâu	de primă.	10.78	10.75			
	„	de toam.	10.81	10.83			
	„Cucuruz	Main-Iun.	5.65	5.66			
	„	Sept.-Oct.					
Mărar pe termin.	Ovăş	de primă.	6.07	6.03			
	„	de toam.	6.08	6.09			
	Produsele diverse		Sotal	Cucuruz			
				dela	până		
Preţul pe 100 chilogram.	Sen. de trif.	Lucernă ungurească	44.—	48.—			
	„	roşie	52.—	55			
	Olen de rap.	rafinat	37.50	38.—			
	Uns. de porc	dela Pesta	56.50	57.—			
	„	dela ţeară	—	—			
	Slănină	sventată	46	47.—			
	„	afumată	53.—	53.50			
	Său		37.—	38.—			
	Prune		14.25	14.50			
	Lictar	slavon, nou	18	19.—			
	„	bănăţenesc	18.—	18.60			
	Miere	brută	29.—	30.—			
	„	galbină străcurată	32.—	33.—			
	Ceară	de Rosenau	158.	140			
Spirt	brut	20.—	20.50				
„	Drojdiuţe de spirt	21.50	22.—				

Cursul pieţei din Sibiu.

Din 23 Octomvrie n. 1891.

Hărţile-monetă română . . .	Cump.	9.24	vînd.	9.30
Lire turcesci	„	10.45	„	10.50
Imperiali	„	9.45	„	9.50
Ruble ruseci	„	1.21	„	1.23

Bursa de Budapesta.

Din 21 Octomvrie n. 1891.

Renta de aur ung. 6%	103.95
„ „ 4%	101.—
„ hărţile 5%	101.—
Împrumutul căilor ferate ung.	115.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune).	111.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune).	98.—
Bonuri rurale ung.	89.75
„ croato-slavone	103.50
Obligaţiunile desp. regalilor	95.50
Împrumut cu premiu ung.	141.—
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	130.50
Renta de hărţile austriacă	91.30
„ de argint austriacă	91.20
„ de aur austriacă	109.—
Losurile austriace din 1860	146.25
Acţiunile băncii austro-ungare	1013.—
„ de credit ung.	326.50
„ „ „ anstr.	281.—
Serisuri fonciare ale institut. de cred şi economii „Albina“ (0)	102.—
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.58
Napoleon-d'ori	9.30
Mărci 100 imp. germane	57.75
Londra 10 Livres sterlingi	117.30

Bursa de Viena.

Din 21 Octomvrie n. 1891.

Renta de aur ung. 6%	—
„ „ „ 4%	103.95
„ hărţile 5%	100.85
Împrumutul căilor ferate ung.	115.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	111.50
(Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost. ung. 2-a emisiune)	97.70
Bonuri rurale ung.	89.40
„ croato-slavone	104.50
Împrumut cu premiu ung.	141.—
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	190.25
Renta de hărţile austriacă	91.65
„ „ argint austriacă	91.45
„ „ aur austriacă	109.10
Losuri austr. din 1860	146.—
Acţiunile băncii austro-ungare	1013.—
„ „ de credit ung.	326.50
„ „ „ anstr.	281.—
Argintul	—
Galbeni împărăteşti	5.88
Napoleon-d'ori	9.81
Mărcă 100 imp. germane	67.70
Londra 10 livres sterlingi	117.80

[1148] 1—20

Hârtia de țigarete veritabilă franceză

„LE GLORIA“

de **Joseph Bardou & fils** în **Perpignan și Paris**

60 medalii de aur, 16 diplome mari de onoare, 20 diplome „hors concours“

numai atunci e veritabilă, dacă fiecare filă poartă firma **Joseph Bardou & fils.**

Se capătă în toate prăvăliile de mărfuri de Nürnberg și de hârtie en gros, precum și în fiecare trafică de tutun și țigarete.

Din cauza reducerii a depozitului meu, ofer publicului p. t. toate obiectele din depozitul meu de

mărfuri de modă și manufactură

de tot nou și bine asortat

pentru sezonul de toamnă și de iarnă, cu prețuri reduse și uimitor de ieftine.

Rugând onoratul public să binevoască a se convinge despre această rară ocaziune favorabilă și totodată pentru binevoitorul sprigin, sunt

Cu toată stima

G. A. GROSS,

Sibiu, Piața-mare nr. 17.

[1154] 2—10

Convocare.

În scopul îndeplinirii dispozițiilor inelutului tribunal reg. ung. din Lugoj ddto 6 Octomvrie a. c. n. nr. 5595, prin aceasta se conchiamă

Adunarea generală extraordinară a „Făgetanei“

pe **27 Octomvrie** (8 Noemvrie) a. c. st. v., la 2 oare după amiază, în Făget, la școala conf. gr.-or. rom. din Făget, la care cu distinsă stimă invitându-Vă, ne luăm voea a Vă transpune totodată și o plenipotență ca la cazul împedecării dela participare să binevoiți a plenipotența pe cutare domn conmembru din cunoscința M. St. D.-Voastre.

Făget, în 10 Octomvrie 1891.

În numele fondatorilor:

[1155] 1—1

Sebastian Olar.

Descoperire foarte importantă în
contra slăbiciunilor!

Pentru bărbați

Cu **Potentatorul** ces. reg. priv. se vindecă bărbați numai decât de tot și fără de urmări rele, chiar și acolo unde nu a ajutat nimic și chiar și putere slăbită sau perdită de timp îndelungat (cură plăcută, neobservabilă, exterioară, garantată nestrăicicioasă, fără iritare). Ateste dela distinși profesori, cele mai călduroase recomandări medicale, și mii de scrisori de mulțumire din partea radical vindecătorilor stătuiesc fără de interes aplicarea **Potentatorului** c. r. Succes durabil. Trimiterea prin postă și împachetarea foarte discretă. Conținutul și originea nu se cunosc.Dr. **Carl Altmann,**
Wien, VII., Mariahilferstrasse nr. 70.

Broșuri se trimit la cerere gratuit și franco. [1149] 1—11

INSTITUT TIPOGRAFIC în Sibiu.

Au eșit de sub tipar:

ȚINEREA VITELOR

de
Eugen Brote,
president al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

ANUNȚ.

Am onoare a oferi onoratului public

Atelierul meu de pantofărie

Arad, strada Foray.

Confectionez după măsură toate soiurile de încălțăminte, din material de prima calitate, durabile, elegante și cu prețuri moderate.

Experiența mea de mai mulți ani în capitala țerii mă pune în condițiunile cele mai favorabile de a satisface onoratul public.

La expozițiunea din 1890 din Arad am obținut al doilea premiu.

Cu distinsă stimă

IUSTIN OLARIU,
maiestru pantofar.

[1150] 1—12

Fritz W. Elges

Sibiu, Bahngasse nr. 5.

Îmi permit a aduce cu stimă la cunoscința P. T. publicului, că în locuința mea cea nouă din **Bahngasse nr. 5**, dispunând de localuri și ateliere spațioase și perfect arangiate sunt în plăcuta pozițiune de a satisface tuturor recerinderilor atât în

materie de mobile, cât și de tapeserii,

care consistă în cea mai mare parte din **fabricat propriu**, solid și bine asortat.

Nisuița mea și de aci înainte va tinde într'acolo, de a servi P. T. publicului prelungă prețuri moderate cu lucru solid, ca astfel să fiu vrednic și pe viitor de încrederea avută până aci.

[1095] 12—

Cu toată stima

Fritz W. Elges,
têmplar pentru edificii și mobile.

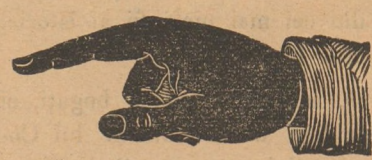
Bahngasse nr. 5.

TELEGRAMA!

Neguțătoria mea de vestminte din Piața-mare nr. 18 cu 1 Iulie a. c. am mutat-o în

Strada Cisnădiei nr. 20

totodată respectuos aduc la cunoscința on. **P. T. public**, că în **noul local** m'am provădut pentru sezonul de toamnă cu un mare și proaspăt sortiment de **pardesiuri, paltoane elegante, blăni de stradă și de călătorie, haine pentru copii și bărbați** prelungă prețuri foarte moderate **plătibile în rate.**

Cu toată stima

[1117] 8—10

Strada Cisnădiei nr. 20.

Isac Ascher,

Strada Cisnădiei nr. 20.

